

משפ קייט
רח' רחל אמת 47.
קטמון. ירושלים.
15.12.1965

לכב'
הסופר ג. קרסל.
רח' אילוצובה 109.
חולון.
מר קרסל הנכבד.

הריני מרגל בצב אוה עקרי תלמוד
חייו ויצירתו של אבי אלעזר קטלוביץ ז"ל.
הרשימה זו באים תקווה להקדמה "הספר זקוק"
לפניך אוצר את תמונתו על הרשימה
המכרפת רצפי.

הבא/ב רב

משפ קייט

משפחה קיט
רח' רחל אהרן . 47.
קראון ירושלים
יום ו', כ"ג תמוז-תשנ"ב

לפי
מח. ג. קרס
הל-אביב

מח קרס הנכבד.

היינו מצבך בצד אה ספר
השנים "צוקים" שנכתבו ע"י אה אהרן קראון ב"ר
השנים אלה באו לידי הטי
משאור, משאור לאומיים ונפתלי חיים
השנים תרע"ד - תרע"ח.

אני מקווה שתמצאו לנכון לשלח
קורה של אה אהרן קראון היסטוריה העברית
העבודות האחרונות שהוצגו "ספרית-בולגריה"

במקור רב

משפחה קיט

המחברים
המחבר אהרן קרס
אהרן קרס, תל אביב, גינת הירוקה, ואהרן אהרן.

קנטור ביץ אלעזר

אלעזר קנטורוביץ ז"ל נולד בירושלים בשמחת תורה תרנ"ז
ונפטר לבית-עולמו ביום ה' בניסן תשכ"ד לאחר מחלה
וסבל רב אותם נשא חרש.

הוא היה בן הדור השלישי למשפחה ירושלמית ותיקה. אבי המשפחה
ר' יהושע בצלאל בעל המסכן בצלאל עלה ארצה בשנת 1874. שם משפחתו קופל -
קאנטורוביץ שונה כעבור זמן לקנטורוביץ. באביו של אלעזר בנו של ר' יהושע
בצלאל נתמזגו החולם איש החזון הלאומי והלוחם איש המעשה. ר' משה היה
מיוזמיהן וממייסדיהן של שתיים עשרה שכונות בירושלים ואלו הן:
"זכרון-טוביה", "שערי-צדק", "אהל-שלמה", "עזרת-ישראל", "שבת-אחים",
"כנסת", "נחלת-ציון", "נחלת-צדוק", "נבעת-שאלו", "מצפה שאלו",
"בית ישראל החדשה", ו"שמעון-הצדיק". השכונות מאכלסות כיום כשלושים
אלף נפש.

בילדותו למד אלעזר בחדר פרטי בשכונת "עזרת-ישראל" בה נולד. מן
החדר עבר לישיבה בעיר העתיקה. משם היה חוקם מדי פעם לבית הספרים הלאומי
דאז לספרית "בני-ברית" מיסודו של ר' יוסף חזנוביץ. ספריה זו היתה
המרכז התרבותי הכללי היחיד לשוחרי השכלה בירושלים של אותם הימים. שם
קרא אלעזר בצמא את ספרי הלשון, התנ"ך, ההיסטוריה, הספרות העברית וספרי
מדעים כלליים. לאחר מכן למד בבית הספר "למל", ביה"ס היסודי הראשון
בירושלים מיסודו של האציל לבית-למל.

בסיימו את ביה"ס נשלה להורות במושב הר-טוב בשנים תרע"ב-תרע"ג.
או החלו לראות אור ראשוני-סיריו וספוריו בעתון ה"חרות" מיסודם של הסופר
והעתונאי אברהם אלמליח ומר משה עזריאל. כסוף שנת תרע"ג נשלח ע"י אביו
לקושטא ללמוד משפטים, אך נאלץ להפסיק למודיו עם פריצתה של מלחמת העולם
הראשונה. בשבוע המסיך את למודיו בבית-המדרש העברי למורים מיסודו של
דוד ילין ז"ל, וסיים את למודיו בו בשנת תרע"ד במחזור הראשון. משהיה
מסמיע חדושי תורה בבית המדרש, היה דוד ילין סודה ואומר: "זאת למדתי
מתלמידי". חברו הטוב נתקופת למודיו בסמינר היה המורה אמוץ כהן.
בשנת תרע"ה בהיותו בן שבע עשרה שנה, מתה עליו אמו בדמי ימיה. מאורע
ההטביע חותמו עליו כל ימיו.

בעצם ימי מלחמת העולם הראשונה, השתתף באגודת "בני-ציון" ופתח
בי"ס ערב בעיר-העתיקה לנוער ולמבוגרים. יחד עם זאח עבד בבניה"ס של חכי"ח.

בשנת תרע"ח התגייס לגודוד העברי. הוא שרת ב"רואל פיוזילירס, אי קומפני. שבוצעה יחידתו פעולת-תגמול בפזרעים ערביים, התורה היחידה למצרים. שם נודד במחנות קנטרה, עכסייה, הלמייה ותל-כביר; בהם נכתבו מרבית שיריו הלאומיים. הוא שרת בגודוד למעלה משנה והגיע לדרגת סרז'נט. לאחר שחרורו מגודוד בשנת תר"פ התנדב להוראה במושבה מנחמיה - מלחמיה, בה היה מנהל ביה"ס. בימי המאורעות שפרצו אותה שנה ארגן את ההגנה על המושבה.

בשנים תרע"ט - תרפ"א פרסם מאמרים בעתונים: "חדשות-הארץ" ו"דאר-היום".

משנפטר אביו בשנת תרפ"א, נאלץ לשוב ירושלימה על מנת לסיים את תפקידו של אביו שהיה מפיסדיהן של השכונות הראשונות. אלעזר סיים את חלקת-הקוואנים (תעודות-המכר) למשתכני השכונות: "שבת-אחים", "גבעול-שאל", דרום "מאה שערים" ו"מצפה שאל". לאחר מכן המשיך לשכן יהודים מבני דלת העם בשכונות "ביה-ישראל החדשה" ו"שמעון הצדיק", ובשטחים הבלתי בנויים של השכונות הקודמות.

למפעל זה הקדיש את מיטב שנותיו כשתי עשרות שנים. יחד עם זאת לא ניתקה זיקתו להוראה ויעסוק בה כעשר שנים. גישתו למפעל השכון הייתה גישה חזונית רחבת-אופקים. במטרה להפיג את המתחים שהחלה מצטברת בין יהודים לערבים ובמטרה ליצור יותר הבנה ואמון בין יהודים לערבים יזם אלעזר את יסודה של "חברת ההתאחדות הארץ-ישראלית להכשרתה ולבנייתה של ארץ האבות". תפקידה של החברה היה: רכישת קרקעות מידי הערבים וסיוע למפעל הפתוח היהודי. קיומה של חברה מעין זו יכול היה לעקף כל חוקי קרקע בריטיים אנטי-יהודיים משום שהכריה היו יהודים וערבים כאחד. אספת היסוד התקיימה בשנת 1926 כביטוי של סר יצחק לוי מנהל בנק אנגלו-פלשתינה ("בנק לאומי" כיום) בהשתתפות של ר' דוד ילין, שיך חליל אל עזה - ראש השייכים בחברון, נעים אל חוסיני ועוד חברים רבים אחרים. היה זה נסיון הידברות בין שני העמים ופניה אל השכל הישר בטרם השתלטה רוחה של הלאומנות הערבית.

אלעזר קנטורוביץ היה לא רק איש המעש כי אם גם איש החזון והיזירה הספרותית. כבר בהיותו בן חמש עשרה החל מוֹסֵךְ בעם מסודר. אז החלו לראות אור ראשוני שיריו בעתון "החרות". הוא המשיך בכתיבת שירים, ספורים ומאמרים עד להיותו בן עשרים ותשע.

בשנת תרפ"ב נשא לאשה את מרה בת-שבע בת שמואל סובאק. היא עשתה כל עבודה במו ידיה וחסכה כל אגורה למען סייע בידו לשאת בעול הפרנסה בעתות מצוק אשר תכפו ובאו עליהם. משהחל להיות מסרד מעול פרנסה הלכה ונאלמה בת-שירתו. רוח השירה הייתה שבה ומפעמת בו משנולדו שלש בנותיו ~~אבאאאאאא~~ רחל, חנה ויהודית ו בנו משה, להם שר שירי ערש וגאולה.

אחד מאחרוני ההבהובים של כתיבתו בכללה היה במלחמת השחרור עת שרת כטורה לעברית בודוד תותחנים. מתוך שיריו בוקעת ועולה דמותו הרגישה הנמשכת אל האור שבטבע, האור שבחיים והאור שבדעת. כשירים נכרת תחושתו הדקה של בן-ירושלים את הנוף הסובב אותה וכן הלהס לאומי והחדדה לגורל עמו בארץ ובגולה. למרות שלא טעם מסבלות הגולה, הזדהה הוא עם סבלות העם עד כדי אבדן ישותו. מתוך ראייתו החזונית-האנטואיסיבית גובעים גם הנושאים לשיריו והמוסיבים המיוחדים להם.

בשיר "המשיח" משתקפת תפיסתו המיוחדת את מהות המשיח, לא כדמות נשגבת אחת, אלא כצורף תקוותיהם ונכונותם של בני העם לגאול עצמם.

"המשיח נא חפשו בלבבות - בלבותיכם
ועוד מחר תואלו".

עם הדפדוף בין סצנות "הר-הזייתים" משתקפת ראייתו ההסטורית. בשנת תרפ"ח חזה את כנונה של הכנסת בשירו "לכני דורי ובדורי".

"הנני ואאסוף אל נווי את
הכנסת הנדולה ביום העצרה.
והיתה הכנסת מאוחדה מאחים
שהתנכרו ומתנכרים זה רבות בשנים".

תחושת מעמדו כחבל וראייתו את עצמו מתמצה בשיר "כדוד".

ספר שיריו "זיקים" יצא לאור בהוצאת "קריית ספר" ירושלים תשכ"ד. מלבד שירים כתב גם ספורים קצרים שכוונסו בספר "ציונים" בהם הציב ציונים ירושלים, ציונים לדמויות בודדות שחיו בה וציונים לאורח חייה ולגלויי ההתחדשות שבה בימים שלפני מלחמת העולם הראשונה. גלויים כמו, לקורו של הרצל בירושלים והקמת ביה"ם לאמנות "בצאלל". הספר כולל גם פרק שיומנו של בן ישיבה. ספר זה יצא לאור בקרוב. מאמריו הפובליציסטיים ומאמרי בקרת ספרותיים שפורסמו בעתונים "חדשות הארץ" ו"דואר היום" יצאו לאור בחוברת "בראי-הזמן". נוסף לכך לקט ועבד שני ספרים לילדים, האחד "דמויות מן העיירה" והשני "מועדים בעיירה". כמו"כ כתב ספר ללמדן הלשון העברית.